EDUSKUNNAN KANSLIA
RIKSDAGENS KANSLI

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNALLE

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 3/2021 vp

Puhemiesneuvoston ehdotuksella toteutetaan tieto- ja viestintäosaston organisaatiouudistus.

Tieto- ja viestintäosaston organisaatiosta säädetään eduskunnan kanslian ohjesäännön 13 §:ssä. Sen mukaan tieto- ja viestintäosastoon kuuluu eduskuntatiedotus, sisäinen tietopalvelu ja Eduskunnan kirjasto. Ehdotuksen mukaan tieto- ja viestintäosastoon kuuluvat viestintäyksikkö sekä tietotukiyksikkö. Yksiköiden tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi pykälän 2 ja 3 momentissa.

Organisaation uudistukseen liittyen ehdotuksessa esitetään muutettavaksi 13 §:n ohella ohjesäännön 8 ja 20 §:ää. Organisaatiouudistukseen liittymättömänä ehdotetaan muutettavaksi 6 ja 12 §:ää.

Organisaatiouudistuksen valmistelu

Puhemies asetti 24.6.2020 eduskunnan kansliaan työryhmän selvittämään eduskuntaviestinnän, eduskunnan tietopalvelutoiminnan sekä kirjasto- ja arkistotoiminnan organisointia.

Eduskunnan kansliatoimikunta hyväksyi 17.6.2021 eduskuntaviestinnän, eduskunnan tietopalvelutoiminnan sekä kirjasto- ja arkistotoiminnan uudelleenorganisoinnin työryhmän esityksen mukaisesti. Jatkovalmistelua varten puhemiesneuvosto asetti 29.6.2021 *virkamiestyöryhmän* valmistelemaan esitetystä uudistuksesta johtuvia ja muita mahdollisia eduskunnan kanslian ohjesäännön ja muiden säädösten muutoksia.

Puhemiesneuvosto hyväksyi puhemiesneuvoston ehdotuksen eduskunnan päätökseksi eduskunnan kanslian ohjesäännön muuttamisesta ja eduskunnan työjärjestyksen 15 §:n kumoamisesta ja päätti antaa sen eduskunnalle 26.10.2021.

Eduskunnan työjärjestyksen 15 §:n kumoaminen

Puhemiesneuvoston ehdotuksessa esitetään eduskunnan työjärjestyksen 15 § kumottavaksi. Pykälässä säädetään Eduskunnan kirjaston hallituksen valinnasta ja kirjaston vuosikertomuksen antamisesta eduskunnalle.

Esitys liittyy lakialoitteeseen LA 48/2021 vp, jossa ehdotetaan kumottavaksi Eduskunnan kirjastosta annettu laki (/17/2000). Lakialoitteen ensimmäinen allekirjoittaja on kansanedustaja, Eduskunnan kirjaston hallituksen puheenjohtaja Pauli Kiuru ja aloitteen ovat allekirjoittaneet kaikki kirjaston hallituksen kansanedustajajäsenet. Lakialoite on käsiteltävä sivistysvaliokunnassa.

Puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluissa käsitellään Eduskunnan kirjaston hallituksesta ja kertomusmenettelystä luopumista. Puhemiesneuvosto katsoo, että Eduskunnan kirjastosta annettu laki tulee kumota ja sisällyttää tarvittava sääntely eduskunnan kanslian ohjesääntöön. Organisaatiouudistuksen toteutuessa ei ole enää tarkoituksenmukaista säilyttää Eduskunnan

kirjastosta annettua lakia. Eduskunnan kirjasto on osa eduskunnan kansliaa ja kuuluu jatkossa tietotukiyksikköön tieto- ja viestintäosastossa.

Puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluissa todetaan, ettei Eduskunnan kirjaston hallitus ole päätöksiä tekevä toimielin. Sen tehtävät ovat pitkälti asiantuntijatehtäviä. Kertomuksen eduskuntakäsittelyn katsotaan olevan suhteellisen raskas valiokunta- ja täysistuntokäsittelyineen, kun se suhteutetaan kertomusmenettelyn tuloksiin ja niiden merkitykseen. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista, että uuden organisaatiomallin yhden osaston yksi palvelukokonaisuus antaisi toiminnastaan kertomuksen eduskunnalle.

Eduskunnan kirjasto on jo nykyisin tieto- ja viestintäosastoa, eli lain kumoaminen ei muuta kirjaston hallinnollista asemaa. Myöskään kirjaston tehtävät eivät muuttuisi ja sen nimi säilyisi, kuten kirjaston hallitus on lausunnossaan edellyttänyt. Ehdotetun 13 §:n 4 momentin mukaan Eduskunnan kirjasto toimii julkisena oikeudellista, yhteiskunnallista ja eduskuntatietoa jakavana kirjastona.

Käsitellessään hallituksen esitystä HE 68/2000 vp, johon sisältyneen ehdotuksen pohjalta säädetiin voimassa oleva Eduskunnan kirjastosta annettu laki (717/2000), perustuslakivaliokunta totesi, että Eduskunnan kirjaston organisatorinen asema on sellainen, että se voitaisiin säännellä myös perustuslaissa mainituin eduskuntaa koskevin säädöksin (PeVM 10/2000 vp).